

56 או כיון שאין השיריים נאכלים, הרי זה כמחשב לאכול למחר דבר
 57 שאין דרכו לאכול, שבזה לא מועילה מחשבתו, וכן יש להסתפק
 58 לגבי לִפְקִינָהוּ – להוציא את השיריים מִיַּד מְעִילָה, שיש לומר שכיון
 59 שניתנה רשות להקטיר הרי זו הקטרה גמורה, והכלל הוא שהקטרת
 60 הקומץ מוציאה את השיריים מידי מעילה (מעילה ט, ט), משום שבשעה
 61 זו הם ניתרים לכהנים, וכל שהיתה לו שעת היתר לכהנים אין בו
 62 מעילה (מעילה ב, ב), או שנאמר שהרי סוף סוף כאן אין השיריים נאכלים
 63 (משום שחסרו השיריים לפני ההקטרה), והרי זה דבר שאין לו היתר
 64 לכהנים, ולא יצא מידי מעילה.

65 האמוראים פושטים את הספק: אָמַר רַב הוּנָא, אֲפִילוּ לְרַבִּי עֲקִיבָא
 66 דְאָמַר (מעילה ה) וְרִיקָה מוּעֵלֶת לְיוֹצֵא – בשר קדשי קדשים שיצא חוץ
 67 לעזרה, אף שנפסל בכך, מועילה וריקת דמו להוציאו מידי מעילה,
 68 הרי שמצאנו וריקה שאינה מתירה באכילה ואף על פי כן מועילה
 69 להוציא מידי מעילה, הֲנִי מִילֵי גְבִי פְסוּל יוֹצֵא, דְאִיתִיהּ בְּעִינֵיהּ –
 70 שהבשר קיים ופסול מִחֻמַּת דְּבַר אַחֵר הוּא, שאיר ירושלים פסלו
 71 כשיצא חוץ לעזרה, אֲכַל הֶסְרוֹן שִׁירִיִּים דְּפְסוּלָא דְגוּפֵיהּ הוּא –
 72 שהוא פסול בגוף הקרבן, וחמור יותר, לֹא מְהֵי לֵיהּ – לא מועילה לו
 73 הַקְטָרָה להוציאו ממעילה.

74 רבא חולק על רב הונא: אָמַר לִיהּ רַבָּא, אֲדַרְבֵּהּ, אֲפִילוּ לְרַבִּי
 75 אֵילֵיעֹזֵר דְאָמַר (שם) אִין וְרִיקָה מוּעֵלֶת לְיוֹצֵא להוציאו מידי מעילה
 76 משום שאין בו היתר לכהנים, הֲנִי מִילֵי גְבִי פְסוּל יוֹצֵא, דְלִיתִיהּ
 77 בְּפָנִים – שאינו בתוך העזרה, אֲכַל הֶסְרוֹן שִׁירִיִּים דְאִיתִיהּ
 78 בְּפָנִים – שהשיריים בתוך העזרה, אינו חמור כל כך, וּמְהֵי לֵיהּ
 79 הַקְטָרָה להוציא את השיריים מידי מעילה.

80 רבא מביא ראייה לדבריו: אָמַר רַבָּא, מְנָא אֲמִינָא לָהּ – מהו המקור
 81 לדברי, שהקטרת קומץ המנחה שחסרו שיריה מועילה לענין פיגול
 82 ומוציאה מידי מעילה, דתֵּנָן במשנתנו הקומץ את המנחה לִאֲכֹל
 83 שְׁרִירָהּ בַּחוּץ או בְּיַת מְשֻׁרְרָהּ בַּחוּץ וכו', ומפרטת המשנה אופני
 84 מחשבת פסול מזכיר התנא בכל אחד ואחד מהדינים 'או כזית', והיינו
 85 שאפילו אם לא חישב לאכול אלא כזית מהשיריים וכן אם לא חישב
 86 להקטיר אלא כזית מהקומץ, הרי זו מחשבת פסול, וְתֵנִי רַבִּי חִיָּיא
 87 בברייתא, הַקּוּמֵץ אֵת הַמְּנַחָה לִאֲכֹל שִׁירֵיהּ בַּחוּץ וכו', וְלֹא תֵנִי 'או'
 88 בְּיַת', והיינו שרבי חייא שונה כלשון משנתנו אך משמיט בכל אחד
 89 מהמקומות את המילים 'או כזית'. שואל רבא: מֵאֵי טַעְמָא לֹא תֵנִי
 90 'או בְּיַת', לֵאמֹר – וכי לא משום שמשמעות הלשון 'או כזית' אינה
 91 שכל השיריים קיימים ומחשב על כזית מהם אלא בְּגוֹן שְׁחָסְרוּ
 92 שִׁירֵיהּ וְקָמוּ לְהוֹ אֲפִירָת – ועמדו על כזית, ומחשב לאכול את הכזית
 93 הנותר. וזו היא המשמעות הפשוטה של 'או כזית', אבל ישנם דינים
 94 שאף שכתוב בהם 'או כזית' לא יתכן להבין שלא נותר אלא כזית
 95 אחד בלבד, ובאופנים אלו על כרחך 'או כזית' יתפרש שמחשב על
 96 כזית אחד מתוך שיריים אשר הם קיימים בשלמותם, ומתוך כך דברי
 97 המשנה עלולים להתפרש בחוסר אחידות, ולכן נמנע רבי חייא
 98 לגמרי מלהזכיר בדבריו 'או כזית' וכמו שיתבאר. שהנה משנתנו
 99 מורכבת משני חלקים, רישא וסיפא, ברישא מבוארים אופני פסול
 100 מחשבה בעבודת הקמיצה, ובסיפא מבוארים פסולי מחשבה בשאר
 101 העבודות (נתינה, הולכה והקטרה). אם שונים 'או כזית' ברישא,
 102 משמע שגם בסיפא מדובר באופן זה שמחשב בין על הכל ובין על
 103 כזית. ואולם ברישא (בעבודת הקמיצה) לא יתכן לומר שהשיריים
 104 חסרים, שאם כן היתה זו מנחה שחסרה קודם קמיצה, שהיא פסולה
 105 ולא חל עליה שם פיגול, וכן בסיפא (נתינה, הולכה והקטרה) רק לגבי
 106 מחשבת אכילת שיריים ניתן לפרש שמדובר שכבר חסרו השיריים
 107 בשעת העבודה, אבל לגבי מחשבת הקטרת הקומץ אי אפשר לומר
 108 שהפירוש 'או כזית מקומצה' שכבר עכשיו בשעת העבודה הקומץ
 109 חסר, שאם כן היה הקרבן פסול ולא שייך בו פיגול. וְכֵינֵן דְּבִסִּיפָא
 110 והיינו בְּמִתְּנֵן בְּלֵי בְּהִילוּךְ וּבְהַקְטָרָה לֹא מְתֵנִי לֵיהּ – לא נוח לרבי
 111 חייא לשנות

1 הקרבן נעשה פיגול וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת על אכילת שיריים.
 2 זֶה הַכֹּלֵל, כֹּל הַקּוּמֵץ [או] נִתְּנָן את הקומץ בְּכָלִי שֵׁרֵת, או הַמּוּלֵךְ
 3 אותו למזבח או הַמְקַטֵּיר אותו, וחשב בשעת העבודה לִאֲכֹל דְּבַר
 4 שְׁדָרְכוּ לִאֲכֹל, כגון שיריים וְלִהְקַטֵּיר – או להקטיר דְּבַר שְׁדָרְכוּ
 5 לְהַקְטִיר, כגון קומץ, חוץ לְמִקְוֵמוֹ, הקרבן פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת
 6 באכילתו, ואם חישב לאכול או להקטיר חוץ לְמִנּוֹ, הקרבן פיגול
 7 וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת על אכילתו, וּבְלִבְדֵּי שְׁקָרִיב הַמְתִּיר וְהֵינִי
 8 הַקּוּמֵץ בְּמִצְוֹתָ, שלא יהיה בשעת עבודתו שום פסול מחשבה נוסף
 9 מלבד מחשבת חוץ לְמִנּוֹ, אבל אם היה בו פסול מחשבה אחרת, אינו
 10 נעשה פיגול ואין חייבים כרת על אכילתו.

11 המשנה מבארת את הכלל האמור: בִּיצֵד קֶרֶב הַמְתִּיר בְּמִצְוֹתָ, כגון
 12 שְׁקָמֵץ בְּשִׂתְיָקָה, שלא חישב מחשבת פסול, וְנִתְּנָן את הקומץ בְּכָלִי
 13 וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר במחשבת חוץ לְמִנּוֹ, או שְׁקָמֵץ חוץ לְמִנּוֹ וְנִתְּנָן
 14 בְּכָלִי וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר בְּשִׂתְיָקָה, או שְׁקָמֵץ וְנִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ
 15 וְהַקְטִיר חוץ לְמִנּוֹ, וְהוּ שְׁקָרִב הַמְתִּיר בְּמִצְוֹתָ, שהרי לא היה שם
 16 שום פסול מלבד מחשבת חוץ לְמִנּוֹ.

17 בִּיצֵד לֹא קֶרֶב הַמְתִּיר בְּמִצְוֹתָ, כגון שְׁקָמֵץ חוץ לְמִקְוֵמוֹ שמחשבה
 18 זו פוסלת ואינה מפגלת, ואחר כך נִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר כל אלה
 19 במחשבת חוץ לְמִנּוֹ, או שְׁקָמֵץ חוץ לְמִנּוֹ וְנִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ
 20 וְהַקְטִיר כל אלה במחשבת חוץ לְמִקְוֵמוֹ, או שְׁקָמֵץ נִתְּנָן בְּכָלִי
 21 וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר חוץ לְמִקְוֵמוֹ, והיינו שעשה אחת העבודות האלה
 22 במחשבת חוץ לְמִקְוֵמוֹ וכל השאר במחשבת חוץ לְמִנּוֹ, וְהוּ שְׁלֹא
 23 קֶרֶב הַמְתִּיר בְּמִצְוֹתָ, שהרי נתערבה מחשבת פסול אחרת מלבד
 24 מחשבת חוץ לְמִנּוֹ.

25 וכעין זה מְנַתַּח הוּטָא וּמְנַתַּח קְנָאוֹת של סוטה ושתי מנחות האלו
 26 נפסלות במחשבת 'שלא לשמה' שְׁקָמֵץ שְׁלֹא לְשִׁמְן אלא לשם
 27 מנחה אחרת, וְנִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר כל אלה חוץ לְמִנּוֹ, או
 28 שְׁקָמֵץ חוץ לְמִנּוֹ וְנִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר כל אלה שְׁלֹא לְשִׁמְן,
 29 או שְׁקָמֵץ וְנִתְּנָן בְּכָלִי וְהוּלֵךְ וְהַקְטִיר שְׁלֹא לְשִׁמְן, והיינו שעשה
 30 אחת העבודות במחשבת שלא לשמו וכל השאר במחשבת חוץ
 31 לְמִנּוֹ, וְהוּ שְׁלֹא קֶרֶב הַמְתִּיר בְּמִצְוֹתָ, שהרי נתערבה מחשבת פסול
 32 אחרת מלבד מחשבת חוץ לְמִנּוֹ.

33 אופנים נוספים שלא קרב המתיר כמצותו: חישב באחת העבודות
 34 לִאֲכֹל בְּיַת שִׁירִיִּים בַּחוּץ, ואחר כך, בהיותו עסוק באותה העבודה
 35 חישב לאכול בְּיַת שִׁירִיִּים לְמַחֵר, או שקודם חישב לאכול בְּיַת
 36 לְמַחֵר ואחר כך חישב לאכול בְּיַת בַּחוּץ, וכן אם חישב לאכול בְּחֻצֵי
 37 יוֹת בַּחוּץ ואחר כך חישב באותה העבודה לאכול בְּחֻצֵי יוֹת לְמַחֵר,
 38 או להיפך, בְּחֻצֵי יוֹת לְמַחֵר בְּחֻצֵי יוֹת בַּחוּץ, בכל אלה הקרבן פְּסוּל
 39 וְאִין בּוֹ כְּרַת באכילתו, משום שלא קרב המתיר כמצותו.

40 שיטה אחרת: אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, זֶה הַכֹּלֵל, אִם מְחַשְׁבֵת הוּמֵן קְרָמָה
 41 לְמַחְשַׁבֵת הַמְקוֹם חוץ לְמִנּוֹ וְחִיבִין עָלָיו כְּרַת, שכבר הוקבע
 42 הפיגול במחשבת חוץ לְמִנּוֹ ואינו נפקע על ידי מחשבת אחרת
 43 שלאחר מכן, ואם מְחַשְׁבֵת הַמְקוֹם קְרָמָה לְמַחְשַׁבֵת הוּמֵן פְּסוּל
 44 וְאִין בּוֹ כְּרַת, משום שלא קרב המתיר כמצותו, וְחֻמְסִים אוֹמְרִים,
 45 זֶה וְזֶה (בין שזה קדם ובין שזה קדם) הקרבן פְּסוּל וְאִין בּוֹ כְּרַת.

נמרא

46
 47 אם נחסרו השיריים במקצה, לדעת ריש לקיש (לעיל ט) אין מקטירים
 48 עליהם את הקומץ, ולדעת רבי יוחנן מקטירים אלא שאין השיריים
 49 ניתרים באכילה (שם טז). לפי זה דנה הגמרא: אִיבְעִינָא לָהּ לְדַבְרֵי
 50 הָאוֹמֵר שִׁירִים שְׁחָסְרוּ בִּין קְמִיצָה לְהַקְטִירָה מְקַטֵּיר קוּמֵץ עָלֵיהֶן,
 51 וְכֵינֵינָא לָן דְאִתְּנֵן שִׁירִים אֲסוּרִים בְּאֲכִילָה, מֵהוּ דְתֵינֵי לָהּ –
 52 שתועיל הַקְטָרָה זו שאינה מתירה את השיריים באכילה
 53 לְמִיקְבְּעֵיהֶוּ בְּפִיגוּל – לקבע את השיריים בפיגול, וכגון שהקטיר
 54 את הקומץ על מנת לאכול שיריים אלו למחר, שיש להסתפק, האם
 55 נאמר כיון שעצם ההקטרה נעשתה ברשות הרי היא קובעת בפיגול,

משום שלא מועילה להן הקטרה, וכמו כן ראוי להיות שאם על אחת
 החלות לא חל דין הקטרת הבויכים הרי היא כאילו חסרה, ולא
 תכשיר הקטרת הבויכים את השאר, אלא על כרחך הקטרת הבויכים
 מועילה לחלה שיצאה. והרי הקטרה במנחות היא כנגד זריקה
 בובחים, ומאן שְׁמַעְתָּ ליה – ולמי שמענו דְּאָמַר וְיִיקָה מוֹעֵלָת
 לְיוֹצֵא, הלא שיטת רַבִּי עֲקִיבָא הִיא (לעיל ע"ג), וְקָאָמַר בְּבִרְיֵיתָא שאם
 נִפְרָסָה אחת מהחלות, לֹא, והיינו שכולן פסולות, נמצא שאפילו
 לרבי עקיבא, הסובר שהקטרה מועילה ליוצא, מכל מקום לפסול
 חסרון אין הקטרה מועילה, ואינה מוציאה מידי מעילה ולא קובעת
 בפיגול. ולכן חזר בו רבא ממה שאמר לעיל (ע"ג).
 אביי מתרץ את הקושיא שמכחה חזר בו רבא: אָמַר ליה אַבְי לרבא,
 מה שדייקת שבריייתא זו דברי רבי עקיבא היא, שאין הקטרה מועילה
 ליוצא, אינו נכון, דְּמִי קָתַנִּי – וכי שנינו בה בפירוש הָא יֵצֵאת אחת
 מהן אלו שבפנים כשרות, הלא אין הדבר מפורש, ורק שדייקת כן
 ממה ששנינו בה שאם נפרסה אחת מהן כולן פסולות, ומשמע
 שבפסול אחר אין הדין כן, וְהִלְמָא יֵש לדייק באופן אחר שדוקא
 בנפרסה כולן פסולות הָא אם נִטְמָאת אחת מהחלות והקטיר את
 הבויכים הֶנֶךְ – החלות הנותרות בְּשָׂרוֹת, וּמֵאֵי טַעְמָא, משום דְּמַרְצָה
 צִיץ – שהציץ שבמצחו של היתן גדול מרצה על פסול טומאה,
 ומכשיר את העבודה כאילו לא היה החלה טמאה, וְבִרְיֵיתָא זו רַבִּי
 אַחַת מהחלות, לֹא, כלומר אין הקטרה מועילה לה, וְבִרְיֵיתָא זו רַבִּי
 אֱלֵעָזָר הִיא, דְּאָמַר (לעיל ע"ג) אִין וְיִיקָה מוֹעֵלָת לְיוֹצֵא ולכן גם
 הקטרת בויכין אינה מועלת ליוצא, וְכִדְרִין הוּא דְּאִיבְעִי ליה לְמִתְנֵי
 נְמִי – שצריך היה התנא של הבריייתא לשנות גם כן שאם יֵצֵאת אחת
 מהן כולן פסולות, וְהֵאֵי דְקָתַנִּי 'נִפְרָסָה', הָא קָא מְשַׁמַּע לֵן תוספת
 חידוש דְּאִפִּילוּ נִפְרָסָה אחת מהן, דְּאִיתִיה – שהיא נמצאת בְּפָנִים
 מכל מקום לֹא מְהֵנִיא ליה הַקְטָרָה. אָבֵל לְרַבִּי עֲקִיבָא, דְּאָמַר
 וְיִיקָה מוֹעֵלָת לְיוֹצֵא, יֵש לומר שאפילו פסול חסרון נְמִי מְהֵנִיא ליה
 הַקְטָרָה, להוציא מידי מעילה ולקבוע בפיגול, וכמו שאמר רבא
 לעיל (ע"ג).

משנה

הקומץ את המנחה וחישוב לאכול פְּחָצִי זֵית משיירה למחר
 ולְהַקְטִיר פְּחָצִי זֵית מקומצה למחר, הקרבן בְּשֵׁר, שְׁאִין המחשבות
 אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין.

גמרא

הגמרא מוצאת סתירה במשנה: טַעְמָא שכשירה משום דְּחִישַׁב
 לְאָבֹל (שיריים) וְלְהַקְטִיר (קומץ), ואכילה והקטרה הם שני דברים
 שונים ואינם מצטרפים, ומשמע הָא אם במקום לחשב לאכול חצי
 כזית שיריים ולהקטיר חצי כזית קומץ חצי כזית לאכול חצי כזית שיריים
 ולאכול חצי כזית קומץ והיינו לְאָבֹל דְּכֵר שְׁאִין דְּכֵרֵב לְאָבֹל,
 מִצְטָרְפִי, וְקֵשָׁה; וְהַקְטָנִי – והרי שנינו בְּרִישָׁא (לעיל יב) שפסול מחשבה
 הוא רק באופן שחישוב לאכול דְּכֵר שְׁדָרְכֵב לְאָבֹל, והיינו חישוב
 לאכול שיריים לאחר הזמן, וכן באופן שחישוב לְהַקְטִיר דְּכֵר שְׁדָרְכֵב
 לְהַקְטִיר, ומשמע שְׁדָרְכֵב לְאָבֹל דְּכֵר שְׁדָרְכֵב לְאָבֹל אין – יש בזה מחשבת פסול,
 אבל אם חישוב לאכול דבר שְׁאִין דְּכֵרֵב לְאָבֹל (והיינו קומץ) לֹא –
 אין בזה מחשבת פסול. והרי זה סותר למה שדייקנו מהסיפא. ועל
 כרחך שהרישא והסיפא הן שתי שיטות חלוקות.
 שואלת הגמרא: מֵאֵן תִּנָּא – מי הוא התנא של הסיפא. אָמַר רַבִּי
 יְרֵמְיָה, הָא מְנִי – דברי מי היא, רַבִּי אֱלֵעָזָר הִיא, דְּאָמַר מְחַשְׁבִּין
 מְאִכִּילַת אָדָם [לאכילת] מִזְבֵּחַ וּמְאִכִּילַת מִזְבֵּחַ [לאכילת] אָדָם,
 כלומר שגם אם חישוב לאכול קומץ או להקטיר שיריים היא מחשבה
 שפוסלת. דְּתַנֵּן במשנה לקמן (ט) הַקּוֹמֵץ אֶת הַמְּנַחָה על מנת לְאָבֹל
 לאחר זמנו דְּכֵר שְׁאִין דְּכֵרֵב לְאָבֹל (קומץ) וְכֵן הַקּוֹמֵץ על מנת
 לְהַקְטִיר לאחר זמנו דְּכֵר שְׁאִין דְּכֵרֵב לְהַקְטִיר (שיריים). הקרבן בְּשֵׁר,
 שאין מחשבת פוסלת אלא כשחישוב בדבר הראוי, וְרַבִּי אֱלֵעָזָר

או' בְּיַת' אפילו אֲשִׁירִים – לגבי מחשבת אכילת שיריים, משום שאם
 היה שונה 'או כזית' בסיפא, היינו מוכרחים לפרש זאת באופנים
 חלוקים, שלגבי שיריים הכוונה שלא נשאר אלא כזית וכפי
 המשמעות הפשוטה של 'או כזית', ולגבי קומץ על כרחינו היינו
 מפרשים שלא נחסר אלא שחישוב על כזית מתוך קומץ שלם, שהרי
 אם נחסר מהקומץ הרי המנחה פסולה ואינה מתפגלת, וכיון שבסיפא
 לא רצה רבי חייא לשנות 'או כזית', אף ברישא, והיינו בְּקַמְצָה, נְמִי
 אפילו לגבי מחשבת לְאָבֹל שִׁירִים לֹא תִנִּי 'או בְּיַת'. והתנא של
 משנתינו [ששנה 'או כזית'] אינו חלוק עם רבי חייא לא בדיון ולא
 בפירוש 'או כזית', אלא שאינו מקפיד אם 'או כזית' יתפרש בכל אחד
 מהדינים כעניינו. ומבואר על כל פנים לפי הביאור הנ"ל, שיש לפרש
 בדברי משנתינו שהשיריים חסרו לאחר הקמיצה, ועם כל זה קָתַנִּי
 בְּסִיפָא שאם הקטיר על מנת לאכול כזית מהשיריים למחר הרי זה
 פִּיגוּל וְהִיבִין עָלָיו בְּרַת, אֲלֵמָא מְהֵנִיא לָהּ – מוכח שמועילה
 הַקְטָרָה לקבוע את השיריים שחסרו בפיגול.
 אביי דוחה את הוכחת רבא: אָמַר ליה אַבְי לרבא, לֹא, אין לדייק
 מהבריייתא של רבי חייא שמשנתינו מדברת בחסרון, והטעם שלא
 שנה רבי חייא 'או כזית', משום שהבריייתא של רבי חייא הָא מְנִי –
 באיזו שיטה היא, בשיטת רַבִּי אֱלֵעָזָר הִיא, דְּתַנֵּן במשנה (ובחים קט)
 הַקּוֹמֵץ של מנחת ישראל, וְהַלְבֹנָה של מנחה, וְהַקְטָרַת שבכל יום,
 וּמְנַחַת פְּחָצִים – מנחה שהתנדב כהן, שאינה נקמצת אלא מוקטרת
 כליל, וּמְנַחַת בְּהֵן מְשִׁיחָ – חביתי כהן גדול, וגם היא מוקטרת כליל,
 וּמְנַחַת נְסֻכִים – מנחה הבאה עם הקרבן, ואף היא מוקטרת כולה,
 שְׁהַקְרִיב מֵאֶחָת מֵהֵן בְּיַת פְּחָצִי לעזרה חֲיִיב כרת, כדיון מעלה
 קדשים בחוץ, וְרַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר עַד שִׁקְרִיב אֶת פּוֹלוֹ, שלדעתו
 בכזית לבד אינה נחשבת הקטרה, ולפיכך לא שנה רבי חייא בענין
 מחשבת פסול שחישוב להקטיר כזית מקומצה, שהרי לשיטת רבי
 אלעזר אין מחשבה כזו פוסלת מאחר שאין זו הקטרה גמורה, וְכִיִּין
 דְּבַהַקְטָרַת קְמִיצָה לֹא מְתַנִּי ליה – לא שנה 'או בְּיַת מקומצה
 בחוץ', לכן במחשבת אכילת שיריים נְמִי לֹא מְתַנִּי ליה 'או בְּיַת'.
 מקשה הגמרא: אִי רַבִּי אֱלֵעָזָר הִיא הָא ששנינו בה 'לְהַקְטִיר
 קוֹמְצָה', לכאורה אינו נכון, אלא 'לְהַקְטִיר קוֹמְצָה וְלְבֹנְתָה' מִבְּעֵי
 לִיה – היה צריך לומר, שרק באופן זה נחשבת הקטרה גמורה לשיטת
 רבי אלעזר, דְּתַנֵּן (ובחים ק) הַקּוֹמֵץ וְהַלְבֹנָה שְׁהַקְרִיב אֶת אֶחָד מֵהֵן
 פְּחָצִי לעזרה חֲיִיב כרת, וְרַבִּי אֱלֵעָזָר פּוֹטֵר עַד שִׁקְרִיב אֶת שְׁנֵיהֶם,
 הקומץ והלבונה, שרק אז נחשבת הקטרה גמורה. ולפי זה גם לענין
 מחשבת פסול, אין המחשבה פוסלת עד שיחשוב גם על הקומץ וגם
 על הלבונה.
 מתרץ רבא: לֹא נִצְרָכָא – לא הוצרכה הבריייתא לשנות כן אֲלֵא
 לְקוֹמֵץ דְּמְנַחַת חוּטָא, שאין בה לבונה, ולכן גם רבי אלעזר מודה
 שהקטרת הקומץ שלה היא הקטרה גמורה.
 מקשה הגמרא: וְאִכְפָּל – וכי טרח תִּנָּא לְאִשְׁמוּעִין דִּין קוֹמֵץ
 דְּמְנַחַת חוּטָא.
 מתרץ רבא: אִין – אכן כן, וְכֵן בִּי אֶתָּא – כשבא (מארץ ישראל לבבל)
 רַב דִּימִי, אָמַר בשם רַבִּי אֱלֵעָזָר, הַקּוֹמֵץ הַשְּׁנַיִ בְּבִרְיֵיתָא, קוֹמֵץ
 דְּמְנַחַת חוּטָא הוּא, וְרַבִּי אֱלֵעָזָר הִיא.
 רבא חוזר משטתו: הָדֵר – חזר ואָמַר רַבָּא, לֹא מִלְתָּא הִיא דְּאָמְרִי
 – מה שאמרתי אינו נכון, אלא באמת לא מועילה הקטרה לשיריים
 שחסרו, דְּתַנֵּינָא בְּבִרְיֵיתָא, נאמר בענין לחם הפנים 'קִדְּשׁ קִדְּשִׁים הוּא'
 (ויקרא כד ט), וממה שקרא הכתוב לשתים עשרה החלות כדבר אחד
 'הוא' יש לדרוש שְׁאֵם נִפְרָסָה –[נחתכה לשתים] אֶחָת (מהן)
 חלוניתה] [מחלוניתה], לאחר שסילק את הבויכים, והרי היא כמי
 שאינה, כּוֹלֵן פְּסוּלוֹת, ולא מועילה להן הקטרת הבויכים. ויש לדייק
 מדברי הבריייתא שדוקא בפסול חסרון (שנפרסה אחת מהן) כולן
 פסולות, הָא אם יֵצֵאת חוץ לעזרה, ונפסלה בכך, והקטיר את
 הבויכים, תִּנִּי דְּאִיבָא גְּוֹוֵאי – החלות שבפנים בְּשָׂרוֹת, ואם נאמר
 שהקטרת הבויכים אינה חלה על החלה שיצאה, איך הוכשרו
 הפנימיות, והרי דין הוא שאם חלה אחת חסרה, כל השאר פסולות,

יהל אור

הבינה שכינתא עילאה ששם שוכן ומאיר שם הוי' דלעילא כמ"ש בזהר ויצא דקנ"ח ע"ב ע"פ ברוך הוי מהעולם ועד העולם. וע' בלק"ת גבי דרושי ר"ה סד"ה יו"ט של ר"ה שחל להיות בשבת במקדש היו תוקעין. מצודות סלעים משגבו זה דוד היינו מל' דאצילות ור"ל שמבינה ממשיכים האור במל' שזהו פ' מן הרמה עד בית אל דהיינו ענין ברוך הוי' מהעולם ועד העולם. וזהו אין סלע אלא ביהמ"ק. שהוא מל' דאצילות. אך שהי' שורה בה בחי' בינה ע"ד לא זו מחבבה עד שקראה אמי וזהו"ע בית ראשון ה' עילאה וכמ"ש בזה"ב פ' שמות ד"ט ובמק"מ שם. לכן בהיות המל' במעלה זו נק' סלע כמ"ש בפרס ערך סלע שהיא בחי' ביהמ"ק. וזהו ולכן נאמר ודברתם אל הסלע בדבור ובפיסו כתב מלך. משא"כ בקטנותה נאמר והכית בצור כו' כמ"ש בילקוט ח"ב קי"ד ג' ע"פ הן הכה צור תלים סי' ע"ח. כשהנער קטן רבו מכה אותו ומלמדו כיון שהגדיל בדבור הוא מייסרו כו' וזה הוי' חטא של משה שהכה את הסלע. הרי סלע הוא בגדלות כנס"י שהוא ע"ד עד שקראה מי כנ"ל וכ"כ במא"א אות סמ"ך סי"ב סלע רחל כשהיא גדולה ובאה בפנים כו' עכ"ל. ועמ"ש מענין סלע בלק"ת פ' חקת בד"ה אז ישיר ישראל כו' עלי באר כו'. וזהו פ' הוי' סלעי דכבר מבואר לעיל דפ' ברוך הוי' מהעולם ועד העולם שממשיכים הברכה משם הוי' דלעילא השורה בבינה בחי' סוכ"ע שהי' מאיר עד העולם היינו במל'. והיינו הוא מרומים ישכון מצדות סלעים משגבו זהו דוד שהוא מל' ואזי נק' דוד בן ישי. ישי היינו ב"פ ש"י עלמין שבבינה כו'. ועי"ז נק' המל' סלע שיש בו כח ותוקף גדול. וזהו הוי' סלעי. שמחבר וממשיך שם הוי' דלעילא סוכ"ע בשם הוי' דממכ"ע כענין ויקרא הוי' הוי'. והיינו מן הרמה עד בית אל. ועי"ז הוי' סלעי כו'.

קיצור ענין ה' סלעי ע"ד הוא מרומים ישכון מצדות סלעים משגבו. מרום זהו בינה עלמא דאתי. הוא דא עתיקא. מרומים ישכון שכינתא עילאה. ומשם מאיר במל' וזהו ברוך ה' מן העולם ועד העולם. מן הרמה עד בית אל. ואזי נק' המל' סלע. גדלות ותוקף אין סלע אלא בהמ"ק. ולכן ודברתם אל הסלע. וזהו הוי' סלעי ומצודתי היינו בחי' מצדות סלעים משגבו. וזה נמשך ע"י התורה כי ד"א של הלכה נק' בהמ"ק היכל קדה"ק בינה. וכן ע"י הצדקה. עיין בת"א פ' מקץ בבבאור כי אתה נרי בענין הצדקה. וענין לחמו ניתן ומימיו נאמנים. יש להעיר ממ"ש ע"פ ויטע אשל ר"ת אכילה שתיה לוי'. שע"ז ויטע אשל בבאר שבע. וכתוב תחת האשל ברמה. וכן התורה נק' לכו לחמו בלחמי:

זה הוא לעוה"ב דהיינו בחי' ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה ע"כ מקלטו להקב"ה בעשרה מיני קלוסין כו'. ריה"ו אומר לפי שקלטו בעשרה קלוסין לפיכך קלטו בסוף הספר בעשרה הלולין הללו אל בקדשו וכל הפרשה שהן עשרה עכ"ל. ואגב למדנו מעלת מזמור הללו אל בקדשו שיש בו עשרה הלולין ג"כ דוגמת עלי עשור ועלי נבל. וכ"כ בו הללוהו בנבל וכנור כו'. וקרן ישעי שהי' שמן המשחה מבעבע עליו עמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה הנה להבין שרש ענין מ"ת דק"כ ע"ד גבי וזהו שאמרה חנה רמה קרני בהוי' שדוד שנמשח בקרן הוא בבחי' רמה כו' שהוא בחי' עתיקא כו'.

קיצור עשרה מיני קלוסין להיות בבחי' בנבל עשור אזמרה לך של יו"ד נתימן וקרן ישעי רמה קרני: (ג) **במד"ר** פ' בשלח פכ"ה דקמ"ב ע"ג ד"א והוא מרומים ישכון (בישעי) סי' ל"ג ט"ז) זה הקב"ה שנאמר מרום וקדוש אשכון (ישעי) סי' נ"ז) מצודות סלעים משגבו זה דוד שנאמר ה' סלעי ומצודתי כו' עכ"ל ובפ"ק דב"ב ד"י ע"ב מ"ט הוא מרומים ישכון מצודות סלעים משגבו משום דלחמו ניתן מימיו נאמנים. ובילקוט בתהלים סי' מ"ם רמז תשל"ו ע"פ ויקם על סלע רגלי אין סלע אלא ביהמ"ק שנאמר הוא מרומים ישכון מצודות סלעים משגבו ובילקוט במשלי רמז תתקנ"ב דקל"ט א' צדקה שעושים גורמת שיהיו מקבלין פני שכינה שנאמר הוא מרומים ישכון. והנה פ' הוי' מרומים ישכון זה הקב"ה. הנה בפרס ערך ירום כ' וז"ל פ' בזהר פ' מקץ דף קצ"ג סע"ב כי הוא בבינה. וכן פ' בפי' וישב דקפ"א ע"ב בפסוק ירום ונשא וגבה מאד. ירום מסטרא דנהורא עילאה דכל נהורין עכ"ל. ופי' הטעם שנקרא הבינה ירום מפני שהיא עליונה למעלה מכל ספירות הבנין (ור"ל כי ז"ת נק' ספירות הבנין שהם שייכים לעולמות משא"כ ג"ר כח"ב ועמ"ש בענין ולתבונתו אין מספר בד"ה והיה מספר בנ"י וגם כי והנגלות ו"ה נגלות אבל י"ה נק' עלמא דאתכסייא בד"ה ועשית ציץ ובד"ה אלה פקודי המשכן משכן העדות) וז"ל פ' ירום מאברהם ולא פליגי דאברהם למטה מבינה. שהוא חסד והארכנו בערך רס עכ"ל. וע' בזהר ויגש דף ר"י ע"א ע"פ קול ברמה נשמע. מאי ברמה דא הוא עלמא עילאה עלמא דאתי. וסימנך מן הרמה ועד בית אל. מן העולם ועד העולם עכ"ל. ור"ל כי בית אל הוא מל' עלמא תתאה וא"כ מן הרמה עד בית אל היינו מעלמא דאתכסייא סוכ"ע עד עלמא דאתגלייא ממכ"ע. גם בינה נק' יובל עלמא דחירו כו' חרות על הלחות חירות כו' ולכן נק' רמה. וא"כ פ' הוי' מרומים ישכון. הוא דא עתיקא שישכון במרומים בבינה שלכן נק' **פּוֹלֵךְ**, כי אפילו בדבר שאינו ראוי המחשבה פוסלת. והסיפא של משנתנו נאמרה כשיטתו, אבל הרישא נאמרה כדעת חכמים.

המשך ביאור למס' מנחות ליום שני עמ' ב

1 **פּוֹלֵךְ**, כי אפילו בדבר שאינו ראוי המחשבה פוסלת. והסיפא של
2 משנתנו נאמרה כשיטתו, אבל הרישא נאמרה כדעת חכמים.
3 אביי מבאר שאין סתירה בין רישא לסיפא: **אָבִי אָמַר אֶפְיָלוּ תִּימָא**
4 שהסיפא כדעת רַבְּנָן הוּא, שאין מחשבה פוסלת אלא בדבר הראוי,
5 **וְלֹא תִימָא** – ולא תדייק מלשון הסיפא כמו שדייקת לעיל **הָא לְאָבּוּל**
6 חצי כזית שיריים וְלְאָבּוּל חצי כזית דָּבָר שֶׁאֵין דָּרְבּוֹ לְאָבּוּל (קומין
7 פסול, **אֵלָא אִימָא** – אמור ודייק **הָא לְאָבּוּל וְלְאָבּוּל דָּבָר שֶׁדְּרָבּוֹ**
8 **לְאָבּוּל**, ובגון שחושב לאכול חצי זית בחוץ וחצי זית למחר,
9 מצטרפים לפסול.

10 הגמרא מקשה על דברי אביי: **וּמַאי קָא מְשַׁמַּע לָן** בדברי הסיפא אם
11 לא נתכוון שנדייק אלא זאת בלבד ושחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית
12 חוץ למקומו מצטרפים, **הָא בְּהַרְיָא קָתַנְי לָהּ** – הלא דבר זה כבר
13 מפורש ברישא, ששינונו, חושב לְאָבּוּל בְּזִית פְּחוּזִין וְכַחֲזִי לְמַחֵר, או
14 בְּזִית לְמַחֵר וְכַחֲזִי פְּחוּזִין, או פְּחָצִי זִית פְּחוּזִין וְכַחֲזִי זִית לְמַחֵר, או
15 פְּחָצִי זִית לְמַחֵר וְכַחֲזִי זִית פְּחוּזִין, פְּסוּל וְאֵין בּוֹ פְּרָת, הרי מבואר
16 שחצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו מצטרפים לפסול, ואם כן
17 קשה,